

Műhely

A másság elfogadása az óvodában

*„Hinni a szépet, a lehetlent,
Hogy egyszer valóra válik.
Hinni a vágyban, akaratunkban,
Ha kell hát bízni halálig. „
(Szabó Lőrinc)*

Bár váltótársam két hónapig beteg volt, mégis vállaltam az iskola előkészítését egy mozgásban korlátozott kislánynak. Olyan dajkával dolgozom együtt, akinek segítsége szívet-lelket melengető. Hatalmas akaratereővel, ötletekkel, arcából és hangjából sugárzó szeretettel végzi munkáját. Erőt adunk egymásnak. Könnyes, vidám nevetésekkel tarkítva ezt a hivatást, hiszen nem először vállalunk, illetve foglalkozunk sérült gyermekekkel. Óvodánkban 1976 óta folyamatosan vannak sérült gyermekek.

Csoportom összetétele: 19 fő nagycsoportos, 4 fő középsős, 4 fő kiscsoportos. Köztük van egy olyan kisfiú, akit szívével műtöttek, ezért folyamatos odafigyelést igényel.

Hogyan fogadták be N-t csoportomba, akinek múltába van, púpos és az ujjai összenöttek.

– Gyerekek! Hamarosan egy beteg kislány érkezik csoportunkba, akinek múltába van.

Néznek rám, világra rácsodálkozó szemmel és játszanak tovább.

Hétfő van. N. megérkezik. Mosolyog, köszön. Ismerjük egymást, naponta járok el a házuk előtt, akaratlanul is részese vagyok életének. „Szervusz, N.” Megsimogatom a fejét, megfogom a kezét, és a babaszobába kísérem. Fotelba ültetem, hogy aránylag kényelmesen tudjon ülni, lábának is legyen helye. Beszélgetünk, azonnal „otthon” érzi magát. Jönnek a gyerekek, köszönnek és nézik. Megérkezett N, mondom. Végre együtt a csoport. Leülünk félkörben a székekre. N-t magam mellé ültetem. Ő az a kislány, akiről meséltem, kulcs lesz a jele.

Kérem N-t, mutassa meg a lábát; felhúzza a melegítő szárát. A gyerekek tágra nyílt szemmel nézik. Tekintetükben döbbenet és iszonyat tükröződik. Ekkor értik meg, hogy mi ez. Ő így született, nem tud futni, nehezen jár, mindenben a segítségekre szorul. Ha szaladtok, vigyázzatok, fel ne lökjétek. Még néznek, nem mondanak semmit, de már tudom: elfogadták és sajnálják is. Elmennek játszani a babakonyhába. N nevet, a lányok hordják az edényeket, együtt főznek.

Megjön E néni. Könnybe lábad a szeme. WC-re megyünk, nézzük, miben tudunk segíteni. Szinte ülni sem tud, lábát egy szíj tartja. Mindig attól félünk, hogy leesik a lába. Egy átöltöztetés alkalmával ez is előfordul. Az érzés mindkettőnk számára leírhatatlan.

Reggelenként már játszanak vele a gyerekek, mindig ugyanazok. A fiúk viszik a fotelt a tornaszobába N-nek, soha sem felejtik el. N rajzol, fest, gyurmázik, barkácsol, nagyon ügyes. Munkái tiszták. A foglalkozásokon részt vesz, a feladatlapokat meg tudja oldani. Énekel, verset mond, a gyerekek boldogan tapsolják. Az édesanya, aki szintén támogatásra szorul, a maga módján boldog, igyekszik segítségünkre lenni. Tisztán hordja óvodába.

Egyik nap levágtam a körmét, és akkor fedeztem fel, hogy ujjai összenöttek. Megdöbbenek, ölelgetem, dicsérem alkotásait, hogy ezekkel a kezekkel erre képes.

Születésnap buli van a csoportban. N táncol, nevet és végtelenül boldog. Délben a 27 gyerekből 27 vállalja, kedvünkért még a legfélénkebb is, hogy vele ebédel. WC-re N-t igyekeztünk külön kivinni, hogy a gyerekek kevesebbszer lássák kiszolgáltatott helyzetben. Volt, amikor kíséret nélkül ment ki. Később kimentem utána, láttam, hogy egyik kislány előtte guggol és fogja a lábát. Valószínűleg még nem látta ilyen helyzetben N-t, hogy nem tud rendesen ülni. Megdicsérem a segítő kislányt.

A tapasztalatom az, hogy a gyerekek elfogadják a „másságot”. Személyes hozzáállás és példamutatás hatása alakítja őket ez irányba.

Ahogy én beszélek, gondozom, játszom a „sérült” gyermekekkel, ahogy én fogom a kezét, úgy fogják a gyerekek is. Ezen keresztül fogadja el a többi szülő is. Minden ellenérzést a felnőttek alakítanak ki a gyerekekben. Ha ezek a gyerekek életük során találkoznak ilyen vagy hasonló gyerekekkel és emberekkel, segítenek nekik. Már tudják, a sérült ember segítségre szorul, nem kell megbámulni.

Az udvaron N-t eleinte nézegetik, később hozzák neki a széket és a homokozóedényeket. Az óvó nénik magyarázzák, miért kell. Vigyázzatok rá, mondják. Egy kisfiú odamegy, és vidáman magyarázza, „tudod, mikor én is beteg voltam, a doktor bácsi majdnem műlábat adott”! Összenézünk, könny bujkál a szemek sarkában. Az udvaron száz szem rajta, hol van, mit csinál? Nagyon hamar elfárad: Szól, ha a lábát tartó szíj kiakad játék közben. Ilyenkor felveszem és beviszem, hogy bekapcsoljuk. Kézenfogva sétálunk és beszélgetünk. „Tedd a lábad egymás mellé” – járni tanulunk, ahogy neki jó.

Anyák napjára N is készül. Kérem az édesanyát, hogy ebéd után szépen, csinosan öltözzön fel, és úgy jöjjön a gyerekért. Mivel a délutáni ünnepségre az apa nem engedi vissza az anyát és a gyereket, ezért N ebéd után köszönti fel édesanyját.

*„Anyukám, anyukám találj ki,
Hogy az én nagy kincsem ugyan ki,
Ki más is lehetne, ha nem te,
Ültess hát gyorsan az öledbe.”*

Átadja az ajándékot, egy tűzzománc kitűzőt, szegfűt és kis üvegben virágot a nagymamának. Az anya azt sem tudja, sírjon-e vagy nevensen. Nézzük őket könnyes szemmel, a gyerekek is meghatottan. Vidám táncot jár lelkünkben az öröm, nem csak attól, hogy tavasz van és virágba borult minden.

Kirándulni megyünk, szülők visznek bennünket születésnap zsúrra. N is velünk jön, jól érzi magát, „fut”, a focizásba is bekapcsolódik. Úgy elfárad, hogy másnap otthon marad.

E nénivel, a dajkával N-nek nagyon jó a kapcsolata. Nagyokat nevetnek együtt. Ez a folyamatos szeretetteljes törődés, odafigyelés eredménye. N az óvodában mindenkit név szerint szólít és köszönt.

N búcsúzik az óvodától. Sötétkék szoknyában, hófehér csipkeblúzban érkezik.

*„Hej óvoda-óvoda,
Ég veled, te kacsalábon
Forgó ékes palota...”*

Hangzik a vers, körbejárjuk a termeket. N megy elől, az ő kezét fogom.

N-t hamarosan műtik. Édesanyja mondogatja, vagy kibírja, vagy nem. „Hogy mondhat ilyet?” – kérdeM. „Most mit csináljak?” – és sír. Június 12. N-t műtik, ujjait választják szét. Nagyon drukkolunk és sajnáljuk, hogy a változatlan, nem túl vidám otthoni környezetbe kerül vissza. A vezető óvónő beszél az orvossal, közvetít a kórház és a család között. Minden tőlünk telhetőt megteszünk, hogy segítsük a családot.

Sipos Andrásné